

ЗАКОН О НАЦИОНАЛНОМ ЈЕДНОШАЛТЕРСКОМ СИСТЕМУ**ПРЕДМЕТ ЗАКОНА****Члан 1.**

Овим законом се уређује успостављање, рад, функционалност, управљање и друга питања у вези са Националним једношалтерским системом, као и размена података између корисника система за подношење захтева и других исправа и достављање одлука у електронској форми, у вези са увозом, извозом и транзитом робе у складу са прописима.

Ако овим законом није друкчије прописано, на радње које предузима корисник Националног једношалтерског система примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, закона којим се уређује електронска управа и посебних прописа којима се уређују услови, начин и рокови подношења и издавања исправа.

Одредбе овог закона не утичу на примену прописа којима се уређује одговорност корисника за истинитост података које исказује у захтевима, другим исправама или одлукама.

ЗНАЧЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПОЈМОВА**Члан 2.**

Поједини појмови у смислу овог закона имају следећа значења:

1) Национални једношалтерски систем (у даљем тексту: систем) представља софтверско решење јединственог система електронске везе и размене података између корисника система који омогућава подношење захтева и других исправа, и достављање одлука у електронској форми, у вези са увозом, извозом и транзитом робе, који се поставља, ради и одржава на одговарајућој хардверској инфраструктури која обезбеђује уредно функционисање система, и који садржи екстерни портал, интерни портал, веб сервис за размену порука, сервис за комуникацију са екстерним и интерним корисницима система путем електронске поште, ауторизациони сервис, сервис за интеграцију са информационом системом Управе царина за аутоматизовани увоз, извоз и транзит и системом за управљање царинским одлукама, сервис за квантитативни отпис, евиденцију одлука и везу са сервисом за електронско плаћање;

2) захтев је образац у електронској форми, или изузетно у папирном облику, за обраду података, који екстерни корисник система подноси ради издавања одлука у електронској форми;

3) одлука је свако решење, дозвола, одобрење, сагласност, или друга врста управног акта који странкама издаје орган или организација која је надлежна изворно или на основу поверене надлежности и која је потребна за увоз, извоз и транзит робе;

- 4) референтни податак означава податак из одређене области који је организован у систему на одговарајући начин према националним стандардима;
- 5) корисник система је лице која на посредан или непосредан начин користи систем и може да буде екстерни корисник или интерни корисник;
- 6) екстерни корисник је правно, физичко лице, предузетник и орган државне управе који је укључен у радње које су обухваћене овим прописом као странка у поступку или заступник странке;
- 7) интерни корисник је државни орган или организација која изворно или на основу поверене надлежности учествује у поступку издавања одлука, или која обезбеђује податке за потребе издавања исправа;
- 8) заступник је свако лице именовано од стране екстерног корисника да предузима радње које се захтевају у складу са прописима;
- 9) оператер је орган који управља и руководи системом у складу са одредбама овог закона;
- 10) координатор је лице одређено од стране интерног корисника система које је надлежно за комуникацију са другим интерним корисницима система ради функционисања рада система;
- 11) портал представља део система који обезбеђује приступ функционалностима система за екстерне кориснике система, као и везе са другим порталима или информационим системима интерних корисника система, а који се састоји од интерног и екстерног портала;
- 12) предмет је скуп података у систему који чине захтев и исправе у вези са захтевом, одлуке и исправе у вези са одлукама.

ИНТЕРНИ КОРИСНИК

Члан 3.

Интерни корисник система је:

- 1) корисник који поседује сопствени информациони систем за прихватање и обраду захтева екстерних корисника;
- 2) корисник који не поседује сопствени информациони систем за прихватање и обраду захтева екстерних корисник.

Интерни корисник из става 1. тачка 1) овог члана дужан је да омогући повезивање са системом на начин да се:

- 1) искључиво приступањем екстерног корисника на систем изврши аутоматско преусмеравање на информациони систем интерног корисника;

- 2) свака одлука, или податак којим се прати поступање кроз систем или евиденција предмета интерног корисника, аутоматски евидентира и архивира на систему чиме се омогућава достављање екстерним корисницима;
- 3) размена других информација, обавештења и документације са корисницима врши преко система.

Интерни корисник из става 1. тачка 2) овог члана дужан је да приступањем систему врши преузимање захтева и допуна захтева екстерних корисника, размену информација, обавештења и документације са другим интерним корисницима у поступку, евидентирање поступања по захтеву, као и достављање одлука намењених екстерним корисницима.

Интерни корисник у систему наводи и рок за поступање по сваком захтеву у складу са посебним прописима.

ОПЕРАТЕР

Члан 4.

Систем је власништво Републике Србије и користи се у складу са законом којим се уређује јавна својина, а њиме, у складу са одредбама овог закона, управља и руководи оператер система.

Оператер система је Министарство финансија - Управа царина.

Оператер омогућава приступ екстерним корисницима, врши координацију рада свих корисника система у вези са системом, бави се развојем, имплементацијом и одржавањем, обезбеђује уредно функционисање система, ажурно управља правима приступа интерних и екстерних корисника система.

Интерни корисник система дужан је да омогући техничко технолошке услове за приступ систему.

Оператер је дужан да свим корисницима обезбеди и пружа сталну корисничку подршку у вези са радом система.

САРАДЊА ОПЕРАТЕРА И ИНТЕРНИХ КОРИСНИКА

Члан 5.

Оператер система и интерни корисник, приступиће закључивању посебног споразума у погледу техничких детаља обезбеђивања података, коришћења и одржавања, отварања и одржавања налога интерних корисника и повезивања информационих система интерних корисника са системом.

Сваки интерни корисник је дужан да закључи посебан споразум са оператером система, а по потреби и са другим интерним корисницима система.

Рок за закључење споразума из ст. 1. и 2. овог члана је 180 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Интерни корисник система дужан је да именује одговорно лице – администратора ради функционисања система.

Приликом именовања новог координатора или промене организационе и кадровске структуре која може утицати на функционисање система, интерни корисник ће без одлагања о насталим променама обавестити оператера.

ДОКУМЕНТА КОЈА СЕ КРЕИРАЈУ И АРХИВИРАЈУ НА ПОРТАЛУ СИСТЕМА

Члан 6.

На порталу система подносе се електронски захтеви и допуне захтева ради доношења одлука.

Уз електронски захтев или допуну захтева из става 1. овог члана систем омогућава и директан електронски унос других исправа које се прилажу уз електронски захтев.

Све исправе као и референтни подаци из тих исправа доступни су на порталу система за све кориснике система у складу са додељеним нивоом приступа од стране оператера система.

Подношење исправа царинском органу које су издате у систему, поступање и одлучивање царинског органа спроводи се у складу са царинским прописима.

Захтеви, одлуке и друге исправе чувају се у систему 10 година од истека рока на који су издати.

РЕГИСТРАЦИЈА ЕКСТЕРНИХ КОРИСНИКА, ПРИСТУП СИСТЕМУ И ОБАВЕЗА КОРИШЋЕЊА

Члан 7.

Екстерни корисник дужан је да користи систем за подношење захтева и других исправа и пријем одлука у електронској форми, у вези са увозом, извозом и транзитом робе у складу са прописима.

Регистрација и аутентикација екстерних корисника, односно лица која у име екстерног корисника приступају систему омогућава се у складу са прописима којима се уређују електронска управа, прописима којима се уређује електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења у електронском пословању и прописима којима се уређује заштита података о личности.

Екстерни корисник региструје кориснички налог на порталу система, на основу претходно регистрованог налога на порталу за електронску идентификацију који обезбеђује овлашћени пружалац услуге електронске идентификације.

Регистрација корисничког налога на порталу система врши се регистрацијом идентификационих података екстерног корисника.

Екстерног корисника на порталу система представља законски заступник, односно овлашћено лице – администратор коме законски заступник делегира корисничке привилегије.

НАЧИН КОРИШЋЕЊА СИСТЕМА

Члан 8.

Екстерни корисник самостално, или посредством овлашћеног заступника на порталу система, директним електронским уносом подноси електронски захтеве и допуне захтева ради издавања одлука.

Уз електронски захтев или допуну захтева из става 1. овог члана екстерни корисник електронским путем доставља и друге исправе у складу са посебним прописима.

Интерни корисник преко портала система преузима поднети захтев.

Интерни корисници у поступку обраде захтева, као и у оквиру спровођења поступка у вези са издавањем одлука или доношења одлука које су обухваћене системом међусобно размењују документацију, информације и друге податке, захтевају и достављају неопходне претходне одлуке искључиво преко система.

Документација, исправе и одлуке из ст. 1. до 4. овог члана подnose се и достављају потписане и оверене у складу са посебним прописима којима се уређује електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења у електронском пословању.

Изузетно од става 5. овог члана, документација, исправе и одлуке из ставова 1. до 4. овог члана могу се, до испуњења техничко-технолошких услова за примену одредаба става 4. овог члана, подносити и достављати и у формату скенираног документа снабдеженог традиционалним методама идентификације који није потписан и оверен у складу са посебним прописима којима се уређује електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења у електронском пословању.

У случају из става 6. овог члана, подношење и достављање документације, исправе и одлука омогућиће се и у складу са поступком уређеним законом којим се уређује општи управни поступак.

Изузетно од ст. 3. и 5. овог члана, одлуке у поступку извоза и транзита које је, у циљу омогућавања несметаног поступка пред надлежним органима страних држава, потребно доставити екстерном кориснику у папирном облику и снабдеване традиционалним

методама идентификације, могу бити достављене екстерном кориснику и преко система и у папирном облику.

Након спроведеног поступка интерни корисник доставља одлуке екстерним корисницима преко портала система.

У систему се:

- 1) евидентира регистровани корисник који је предузео радњу и тачно време предузимања радње;
- 2) сваком поднетом захтеву додељује јединствени евиденциони број на основу кога се идентификује захтев у систему;
- 3) врши креирање и омогућава преузимање инструкција за плаћање такси и накнада за поступање интерних корисника у поступку и омогућава се електронско плаћање;
- 4) врши потврђивање пријема захтева и других исправа које се размењују између екстерних и интерних корисника;
- 5) врши обавештавање корисника о статусу предмета у поступку обраде и допунским захтевима интерних корисника, објављује се и омогућава преузимање донетих одлука након спроведеног поступка.

Размена информација и обавештења из става 10. овог члана са екстерним корисницима врши се на порталу система, а може се омогућити и у другом електронском облику.

У случају техничког проблема, прекида рада система или неопходности подношења исправа и достављања одлука или друге размене података у папирном облику изван система, интерни корисник све примљене или достављене исправе у папирном облику уноси у систем без одлагања по престанку околности због којих је размена исправа и одлука извршена у папирном облику.

БЕЗБЕДНОСТ И ЗАШТИТА СИСТЕМА

Члан 9.

Примарна локација сервера на којима су инсталирани рачунарски програми неопходни за рад система, као и базе података система, налази се у државном дата центру којим управља орган државне управе надлежан за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе.

Орган државне управе из става 1. овог члана обезбеђује физичку заштиту рачунарске опреме у вези са системом.

Оператер система дужан је да обезбеди формирање секундарне локације система на месту одвојеном од примарне локације из става 1. овог члана.

Орган државне управе из става 1. овог члана и оператер система дужни су да локације из ст. 1. и 3. овог члана на адекватан начин заштите од пожара, поплава и других непогода, уз 24-сатни безбедносни систем.

Физички приступ опреми у којој се налази сервер на примарној и секундарној локацији у смислу ст. 1. и 3. овог члана има искључиво оператер или лице које он овласти.

Уколико је потребан приступ другог лица опреми или подацима ускладиштеним на серверу, то лице треба да буде у пратњи и под надзором овлашћеног лица.

Оператер обезбеђује:

- 1) заштиту од неовлашћеног коришћења и неовлашћене манипулације системом од стране интерних и екстерних корисника;
- 2) заштиту интегритета података из базе података, њихову расположивост и заштиту од неовлашћеног увида у поверљиве податке;
- 3) заштиту система од свих облика злонамерних програма;
- 4) чување података из базе података и управљање сигурносним копијама базе података у оквиру система;
- 5) континуитет активности система у случају пожара, поплаве, земљотреса или друге непогоде која се сматра резултатом више силе и која доводи до неуобичајеног прекида у раду система;
- 6) повраћај сачуваних података у случају губитка, оштећења, уништења или повлачења из употребе рачунарске опреме система путем коришћења резервних копија које се креирају сваког радног дана, на крају радне недеље и сваког последњег радног дана у месецу, а које су физички криптографски заштићене за онемогућавање сваке измене;
- 7) тестирање система ради откривања сигурносних проблема на редовној основи и након инсталирања нових верзија система;
- 8) инсталирање софтверске надоградње ради уклањања сигурносних проблема који се установе на систему или на повезаном софтверу;
- 9) праћење сигурносних инцидената у систему ради предузимања корективних мера;
- 10) управљање сигурносним инцидентима, едукацију и обуку свих ауторизованих лица ради стицања потребних знања о чувању и сигурности података;
- 11) одржавање рачунарске опреме система из ст. 1. и 3. овог члана.

ИЗВЕШТАЈИ ИЗ СИСТЕМА

Члан 10.

Оператер интерном кориснику преко система може омогућити увид и преузимање аутоматски генерисаних извештаја који садрже основне податке праћења поступања кроз систем и евиденције предмета интерних корисника.

Оператер може припремати и достављати статистичке извештаје који се креирају у систему, поред осталог, на захтев интерног корисника, или у складу са посебним прописима.

ПОСТУПАЊЕ СА ВАЖЕЋИМ ОДЛУКАМА

Члан 11.

Интерни корисници су дужни да у року од три месеца од почетка примене овог закона у евиденцију система унесу претходно издате одлуке које су важеће у моменту уноса у систем.

Интерни корисници су дужни да у евиденцију система уносе и све одлуке које се доносе на основу захтева поднетог пре почетка примене овог закона.

НАДЗОР

Члан 12.

Надзор над применом овог закона врши оператер.

Други државни органи, у складу са овлашћењима из посебних прописа, врше у оквиру поступка инспекцијског надзора и надзор над применом овог закона.

Оператер, интерни корисник, екстерни корисник и заступник дужни су да у циљу несметаног вршења инспекцијског надзора и прикупљања података од значаја за вршење инспекцијског надзора над одређеним субјектом надзора омогуће лицу које врши инспекцијски надзор увид у податке о пословању, пословну документацију, пратећу техничку опрему и уређаје који су у вези са обавезама прописаним законом.

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 13.

Новчаном казном у износу од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице – интерни корисник, осим интерног корисника који је орган државне управе у смислу закона којим се уређује буџетски систем, ако:

- 1) не омогући повезивање са системом у складу са овим законом (члан 3. став 2);
- 2) не врши преузимање захтева и допуна захтева екстерних корисника, не врши размену информација, обавештења и документације са другим интерним корисницима у поступку, или достављање одлука намењених екстерним корисницима преко система, у складу са овим законом (члан 3. став 3);
- 3) не закључи споразум о сарадњи са оператером система (члан 5. став 1);
- 4) не изврши унос примљених или достављених исправа у папирном облику без одлагања по престанку околности из члана 8. став 12. овог закона (члан 8. став 12);

5) не изврши унос претходно издатих одлука које су још увек важеће у року прописаном овим законом (члан 11. став 1);

6) не изврши унос одлуке која је донета на основу захтева поднетог пре почетка примене овог закона (члан 11. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице правног лица - интерног корисника новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Члан 14.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара казниће се одговорно лице оператора система, односно органа државне управе надлежног за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе у случају кршења одредаба о безбедности и заштити система (члан 9).

ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Члан 15.

Министар надлежан за послове финансија прописује ближе услове и начин одређивања нивоа приступа систему од стране оператора, функционисања и размене података у оквиру система, ближе прописује предмет и садржину споразума о сарадњи из члана 5. овог закона, списак и динамику увођења интерних корисника у систем, списак одлука из члана 8. став 9. овог закона, врсте извештаја и услове и начин извештавања из система у року од 180 дана од ступања на снагу овог закона.

Оператер на својој интернет презентацији објављује упутство које садржи техничка објашњења о начину коришћења система у року од 180 дана од ступања на снагу овог закона.

СТУПАЊЕ НА СНАГУ И ПОЧЕТАК ПРИМЕНЕ

Члан 16.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се од 1. јануара 2027. године.